

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény
Margitai József szerkesztő
névre küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése,
Ide küldendők az előfizetési díjak,
nyilvántartás és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadhatnák:

Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécében:
Schalek H., Dukas M., Oppelk A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl,
Brünn: Stern M.

Nyilvánt. petitsorra 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Az iszákosság ellen való küzdelem.

Szomorú tény, hogy hazánk a pálinka és egyéb szesz italok gyárosának a hazája. Különösen népünk szegény osztályaira nézve áll ez. De el van terjedve e rut szokás nemzetünk minden rétegében. Meghajolnak az alkohol előtt: egy részük, mert abból él, más részük, mert attól hal meg. Az alkohol viszi a vezérszerepet az alkotmányos életben, főszerepet játszván a nagy jelentőségű, józan nemzetek fiainak való választási-jog gyakorlásánál — az alkohol szítja a tömegek lázadásait, — ott van mindenütt a hol a fékevesztett emberi szenvedélyek mocsokolják be önmagukon az isteni eredet belyegét.

A szesz italokban semmi lápláló anyag nincs, összes (kezdetben) hatásuk az, hogy jótékonyan elősegíti a zsír felbontását a testben. Ez a különben jelentéktelen jó hatás azonban csak annál veszedelmesebb zsírerakódásokat okoz az iszákosoknál. Folytonos bélhurutot idéz elő, megzavarja minden szervét az emberi testnek, tönkreteszi az idegrendszert; az érzékszervek, mint a látás, hallás megromlanak; a szellemi tehetségek meggyengülnek, s előttünk állanak az idült alkohol mérgezés szomorú alakjai, kik közt a halandóság ijesztően nagy, kiknek szervezete elvesztette minden ellentálló képességét a betegségekkel szemben. És az erkölcsi

vesztés, mit a részegeskedés okoz az által, hogy tönkre teszi a családi boldogságot, az anyagi jólétet s elősegíti a bűnt — kiszámíthatlan nagy

És ez erkölcsi és testi elfajulás oka legnagyobb részt kiváltképpen a pálinka-ivás.

A társadalom legkomolyabb és eredményeiben legnagyobb horderejű feladata azon viszásságok elhárításában áll, mik az iszákosságot előmozdíthatják; mérsékleti egyensúlyt felállítva, a pálinkának és egyéb szesz italoknak a léval, kávéval stb. való helyettesítése, a munkások osztálya helyzetének javítása azon eszközök, mikkel a romboit, ártó elfajulás ellen küzdünk kell.

Nem tölzöni akarunk itt. Eszünkben sincs, hogy akár a pálinkának, akár más egyéb szesz italnak mértékletes élvezése ellen beszéljünk. Hisz tagadhatatlan, hogy sok hasznát láthatjuk a mértékletes pálinka-ivásnak szokatlan, nagy erőfeszítések alkalmával, mikor emelkedett kedvre, nagy erő-kifejtésre van szükség, vagy kedvezőtlen éghajlati viszonyok közt kell erős munkát végeznünk.

Bizonyos az is, hogy szinte lenné válnék az egész élet, ha olykor, kivételes alkalmakkor, a kanos fenekére nem nézne az ember. A nemes bor gyöngyöző habja, a tűz, mi a tokaji cseppjeiben lakik, lelket kölcsönöz a csüggedőnek, erőt a kifáradottnak, új életkedvet a mindenét elvesztett embernek; szellemi munkára, emelt gondolkodásra ad, semmivel meg nem fizethető, sokszor az

élet irányára elhatározólag ható momentumokat. »Sed, est modus in rebus...«

Mindeme jó oldalak végzetesen ártókká válnak az iszákosra nézve.

Még kell szüntetnünk a szegénységet, ki kell irtanunk az italtan a vigaszt, feledést kereső nyomort, meg kell operálnunk a társadalom testén burjánzó fekélyes kinövéseket, a proletariátust, a fehér emberek között divó szegénytelen rabszolgaságát a munkásnak a munkaadóval szemben — ideális, nagy, manapság megannyi kivihetetlen feladatok, de megannyi égető kérdések is.

Tegye meg minden ember mindenkör a magát és lassankint haladni fogunk a kifizőtől cél felé A zárórák, a munkaszünet, a korcsmazás törvényhatósági uton való szabályozása mindaz, a mit államilag tenni lehetett. A többi a társadalom feladata.

Szórakozást, könnyű munkát kell nyújtani szegényebb embertársainknak, a súlyos heti munka szünóráiban és pihenő napjaiban. Befolyásolni kell magánéletünket, a családot.

Bármily nehéz feladat is ez, bármily áldozatokat is kíván a vagyonosabb, műveltebb osztályok részéről, — mind nem sok azért, hogy elkerüljük a nyomortól bünbe taszítottak mindent tönkretevéssel fenyegető mozgalmait. A történelem tanít arra, mily következményekkel jár a »panem et circenses« követelésnek meg nem adása.

T Á R C Z A.

Házassági szokások a régi magyaroknál.

Tudva van, hogy a mint napjainkban a serdülő ifjúnok pelyhezni kezd néhány szál bajusza, a növedék-leány meg alig hogy rövid ruháját szegre akasztotta, minkét esetben a gondos szülők a házasság eszméjével foglalkozni kezdenek. Az eszme megvalósítása felé való törekvés, annak utgyenygetése kiváló figyelem tárgyát szokta mindenkor képezni, mert általában a házasság úgy tekintendő, mint az ábrándok oceánján evező minikét nembeli ifjuság boldogságának révpartja, mely mindenesetre komoly életézel.

Legyenek ezek a sorok a régi magyarok házassági szokásainak feltüntetésére szánva, hogy így pár perczre elevenüljön meg előttünk a mult.

Ős eleinknél a házasság vallásos szertartási jelleggel bírt. Dacára annak, hogy őseink hajdan a többnejűség szokásainak hódoló népektől valónak környezve, közöttük az egynejűség divatozott.

E mellett tanuskodik azon tény, hogy mostani hazánkba jöttök idején közöttük az egynejűséget, találjuk szokásban.

A feleséget vagy pénzért, vagy érték tárgyakért vásárolták. Innen veheti eredetét azon ma is használatban levő kifejezés: vőlegény, a mely jelent olyan legényt, a ki vevő, a ki feleséget vesz, feleséget vesz magának. Valamint az eladó leány

kifejezése onnan eredhet, hogy őseinknél a férjhez menendő leányok eladók valának a venni szándékozók részére.

A házasodás ideje tavaszkor volt, a nap és éj egyenlőség szakában. A házasodás a babyloniai szokása szerint történt, minek folytán minden tavasszal leányvásár tartatott, a mely akként ment vége, hogy a férjhez menetre alkalmas leányok egy meghatározott helyen összerendeztek, hova a házasságot kötni szándékozó legények is összegyűltek. Itt az úgynevezett násznagy, előállította a legszebb leányt s kérdésbe tette, hogy ki ad többet érte és a legtöbbet ígérő legényé lett a leány.

Igy lemenő szépségű fokozat szerint árverezték el a szép leányokat. Ebben a régi szépségversenyben nemcsak arany-érmét, de még elismerő okmányt sem nyarhettek, eladására került a sor. midőn elég udvariatalan rutaknak jelzett leányok lettek kiállítva és akkor a násznagy azon kérdéssel fordult a vőlegény jelöltekhez, hogy ki mennyi toldással veszi meg a leányt és a nyertes a legkevesebb toldást igénylő legényé lett. A toldásba fizetendő összegeket fedezte a szép leányok vételára, melyet az úgynevezett násznagy fizetett.

Ily módon a leány vevőt, illetve férjét talált. S nem ritkán fordulhatott elő olyan eset, hogy a toldással férjhez adottak között némelyik boldogabb házasságot nyert, mint az ilyen, kiknek megszerzéséért pénzét fizetett a vőlegény.

Hogy azonban az ily módon való házasság végérvényesnek tekintessék, arra nézve feltétlenül szükséges volt a vőlegény részéről azon két tanu

jelentébeben történt nyilatkozat megtevéle, hogy az által megvett leányt feleségül, nem pedig szolgálónak vette. Ellen esetben a vásárló visszakapta a befizetett pénzt és a házasság legott semmis lett.

De a házasságkötés imént jelzett módja nem volt általános, mert a magasabb ranguak nem tették eladók vá leányaikat, hanem fizetés nélkül adták férjhez, azt azonban megkivánták a házassulandótól, hogy személyesen kérje meg a leányt s ez alkalommal sorolja el vagyoni állását és ha a leány megkapta a leányt, kötelezte magát, hogy egész életén át feleségül vallja és szeretettel bánik vele.

A leány kérés e módjának érdekes esete van leírva Lucianus által a következőkben:

Arkomás nevű skytha ifjat az adónak elhozásáért a Bosporánusok fejedelméhez, Leukanoshoz küldik a Skyták. A fejedelem ebedre hívja meg a követet a midőn éppen két fejedelmi ifju volt nála leányának megkérésére. A megkérés így ment véghez: Ebed után fölvetta a poharát az egyik kéro ifju, a benne lévő borból egy keveset az asztalra kilöcsentantott, annak utána ivott a pohárból s elmondotta, hogy ő kiesoda, mennyi gazdasága van s kérte, hogy adja neki a leányát. Így cselekedett a másik fejedelmi ifju is, Arkomás is szerette volna a szép leányt feleségül venni, felveszi hát a poharát, üres lévén minden babonás vélekedésből, abból semmit ki nem öntve, egészen kiissza s így szól:

Add nekem a leányodat, mert én mindezeknél drágább kincsesel bírok. Leukanos tudván,

A székes talajok termékenysége tétele.

A vakszéket egész a legutóbbi idők növények termelésére teljesen alkalmatlannak tartották és számtalan kísérletet tettek ezen terméketlen és beteg talajok megjavítására, mindazonáltal eredmény nélkül. A kezelésem alatti gazdaságban csak néhány különben igen termékeny talajon találatok székfoltok, a melyek azonban mindig a szememet szurták, mert e foltokat alig bírtam megmunkálni és a vetés rajtuk mindig nagyon nyomorúságosan állott.

Már az előző években is sokat kísérleteztem ezekkel a talajokkal, sajnos, minden eredmény nélkül. 1891-ben azonban elhatároztam, hogy ezen beteg talajokat alaposan kurának vetem alá. Ezenközben figyelembe kellett vennem a székfoltoknak a legnagyobb mértékű kedvezőtlen fizikai tulajdonságait, valamint gondoskodnom a termelő növényt a kellő tápláló anyaggal is ellátni.

E célból a talajt 1891. év őszén négy erős ökör által vont Sack-ekével oly módon szántottam meg, hogy két ember az ekén ül, egy az ekeszarvát tartotta, két gyerek pedig az ökröket vezette.

Nagyon nehezen ment a dolog, de mégis ment valahogy. Az ily módon keletkezett mély barázdákat megtöltöttem éretlen, szálmás istálló-trágyával, úgy, hogy ez a felső szántott földet az alsó szántatlan részről elválasztotta és a rendkívüli kötött talaj összeállóságát megszüntette.

A szántás előtt a székfoltokra kevés, jó humuszos homokföldet hordattam, a melyet az árkok kitiszogatásánál nyertem. Ennek az eljárásomnak célja az volt, hogy az elvetendő magnak jó vetőágyat biztosítsak, hogy csírázását elősegítem. Ezenkívül minden székfoltra ottatlan mézspórt, kénsavas káilit és szuperfoszfátot hintettem, hogy ezáltal a talajba a teljesen hiányzó növényi tápláló anyagokat elegendő mennyiségben megadjam s így a talajt úgy fizikai minőségében tekintetében termőképessé tegyem.

Mi volt ennek a körülményes eljárásnak az eredménye?

hogy az ifju csak egy közönséges Skytha kérdi, hogy hány barma és hány szekere van, mert ezekben állott a Skythák gazdasága.

Arkomás erre így felelt: Én nekem csordám nincsenek, de van két olyan barátom, melyekkel kevés Skytha dícselkedhetik. Kinevették a Szkhthát és a leányt a gazdag Adimarkus nyerte el.

Bosszusággal ment haza Arkomás és elpanaszolta barátainak a rajta történt kisebbítést. Barátai így határoztak: Egyik barátja elhozza a Leukános fejét, a másik érdemtelennel elveszi leányát. Világos, hogy háboru lesz a dologból. Arkomásra azt bízták, hogy míg ők oda járnak, addig gyűjtő seregűket. Amazok tehát fortélyosan céljukat érik, egyik a Leukános fejét, másik a leányt elhozza. Arkomás pedig a szorult állapotban lévő Skythák példája szerint segítő sereget gyűjtött ily módon: Levágta egyik ökrét, husát földarabolván megfőzte, a húst kivitte a piacra, miközben hívei a húst megették, ígéretekkel, hogy haláláig segítségére lesznek, ezek természetesen megverték a Bosporánusokat és az ő segítőiket, a görögöket, alánusokat, adófizetőkkel tévén őket. Így aztán Leukános leánya, Macea, Arkomásé lett. Leukános pedig megtanulta egy véres háború közben, hogy a barátságánál nem kell többre bicskúlni a pénz.

A régi házaság szokásairól írván, ölik fel nekem, hogy most nem a legénytől, hanem a leánytól firtatják — mennyije van? ...

A buza az említett módon kezelt föltek épen oly jól és rendszeren csírázott és kelt ki, mint a szántóföld többi részén. Termésben sem mutattak semmi különbözőséget, sőt a termény minősége a székfoltokon a képzelhető legjobb volt. A buza 81 kg-os és a legjobb acélos buza volt. És a mint az idén a buzát a tengeri követte, nemcsak azt tapasztaltam, hogy annak állása mindenütt kielégítő, hanem elégtélemre azt is tapasztaltam, hogy úgy a szántás, valamint a kapálás a székfoltokon alig valamivel törtenhetett meg rosszabbul.

Vajon az eljárás kifizette-e magát, azt eddig meg nem állapíthattam, eléggé örülök, hogy földjeim szégyenfölteit eltávolíthattam. Vajha ezen kísérlet a hasonló viszonyokkal küzdő gazdáknak ösztönzésül szolgálja további kísérletek megtételére.

R. F.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hivatalos látogatás. Dr. Ordósy László nagy-kanizsai ügyész f. hó 11-én Csáktornyan járt, a hol a kir. járásbírósg bírőneit tette beható vizsgálat tárgyává. Ügyész ur 12-én Perlakra, 13-án Letenyére utazott, a hol szintén megvizsgálta a járásbírósgok bírőneit, melyeket mindenütt rendben talált.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyi miniszter Vogrinicsics Lajos szolnoki és Bellovics Imre alsó-lendvai kir. járásbírósgai irnokokat kölcsönösen áthelyezte.

Új körorvos. Mullkor úrtuk, hogy a stridói járás körorvosa állásáról lemondott. Az ekként megüresedett fontos állást egyelőre ideiglenesen dr. Viola Vilmos helybeli orvossal töltötték be, ki addig, míg végleges intézkedés történik, a helyettesítést innen Csáktornyról fogja teljesíteni.

Megbízás. A határőrsi áll. iskolánál a betegség folytán szükségessé vált helyettesítéssel Herzsics János miksavári tanítót bízták meg.

Esküvő. Dolinger András pécsi szállodás f. hó 18-án vezeti oltárhoz Nagy-Kanizsán Knortzer Károly odaváló lakosnak kedves leányát, Amália kisasszonyt.

A helybeli izr. hitközség a Singer Zsigmond nyugdíjaztatásával üresedésbe jött templomszolgái s metszői állásra Wollner József perlaki lakost választotta meg.

Ujjoncozás Zala-vármegyében. A Zala-vármegye alispánja által összeállított tervezet szerint az ujjoncozás Zala-vármegyében a következő napokon fog megtartatni:

Nagy-Kanizsa járás (sorozási székely Nagy-Kanizsa) márczius 1. 2. 3. 4. Nagy-Kanizsa város márczius 5. 6. Alsó-Lendva márczius 8. 9. 10. 11. 12. 13. elnök Hajós Mihály, orvos dr. Király Mór.

Zala-Egerszeg járás (sorozási székely hely Zala-Egerszeg) márcz. 15. 16. 17. 18. Zala-Egerszeg város márcz. 19. 20.

Zala-Szt.-Gróth márcz. 22. 23. 24. Sümeg márcz. 26. 27. 29.

Tapoleza márcz. 31. április 1. 2. 3. 5. Keszthely április 7. 8. 9. 10.

Csáktornya április 5. 6. 7. 8. 9. 10., polg. elnök dr. Tuboly Gyula, polg. orvos dr. Krasovecz Ignác vm. tb. főorvos.

Pacsá április 12. 13. 14. Letenyé április 12. 13. 14., polg. elnök dr. Hauser János, p. orvos dr. Hajós Sándor.

Nova április 21. 22. 23. Perlak április 26. 27. 28. 29. 30., p. elnök dr. Tuboly Gyula, p. orvos dr. Böhm Sidney.

Sorozásra felhivatott összesen 8920 állítás-kötelek, ezek közt az első korosztályban 4377, a másodikban 2671, a harmadikban 1872.

Halálozás. Klein Lajos magánzó, városunk egykori hírneves orvosának, Klein Ignác fia, f. hó 8-án hunyt el Budapesten, a lipótmeezei tébolydában, a hol súlyos bajában évek óta ápolás alatt volt. Az elhunytat, ki 49 éves volt, mult héten, szerdán temették el a közönség nagy részvéte mellett a helybeli izraelita temetőben, a hol a családnak sirboltja van. — Nyugodjék békében!

Tűzoltóbál. A csáktornyai tűzoltók e hó 6-án tartották meg fényesen sikerült táncvigalmukat a Zrinyi-száló nagyteremben. A táncterem izlésesen és szépen volt díszítve. A közönség oly nagy számmal velt részt, hogy a teremben s mellékhelyiségeiben alig lehetett mozogni. A négyeseket 30 pár tánczolta. A táncz reggel 8 óráig tartott, Szünóra alatt tréfás nyereménytárgyakat sorolt ki a rendezőség a közönség élénk s derült hangulata közt.

A Csáktornya Vidéki Takarékpénztár első üztelvééről (1896.) szóló vagyon- és mérleg-kimutatásából olvassuk, hogy a mérleg-számla egyenlege 413.155 korona és 50 fillér, a Veszteség- és nyeremény számla egyenlege pedig 28.451 korona és 40 fillér. Nyeremény 12.433 korona és 29 fillér, melyből osztalékkul 5000 korona, tartalék-alapra pedig 6000 korona irányoztatott elő. A közgyűlés f. hó 22-én d. u. 3 órakor lesz. A takarékpénztár igazgatója Benedikt Ede, aligazgató Czvetkovics Antal.

A csáktornyai önkéntes tűzoltó-egylet elnöksége a táncvigalmat rendező bizottsággal egyetértve a legforróbb köszönetet nyilvánítja mind azon jószívű adakozóknak, kik a f. évi febr. 6-án megtartott tombolával egybekötött táncmulatság alkalmára különböző nyeremény-tárgyakat adni sziveskedtek; szívből jövő köszönetet mond Friedl János vendéglős urnak, hogy a Zrinyi-száló nagytermet, az elektromos részvénytársaság igazgatóságának, hogy az elektromos világítást ingyen bocsátotta a fennebb jelzett táncmulatság alkalmával az egyesület rendelkezésére; köszönetet szavaz mindazoknak, kik az említett táncmulatság alkalmával fölülfizetésükkel hozzájárultak az egyesület alapvagyonának gyarapításához. — A fölülfizetők névsora: Fischer Károly, Hirschmann Adolf, Hirschmann Samu, Hajós Ferencz, Kolbenschlag Béla, Kohn Hermann, Löbl Mór, Mayer Mór, Mayer Herman, Tammenbaum, Prusatz Alajos, Pecsornik Ottó, Stolezer József, dr. Schwarz Albert, dr. Wolf Béla, dr. Viola Vilmos, Weiss Miksa, Zrinyi Viktor, Probst Ferencz, Knortzer György, N.-Kanizsa, Morandini Román N.-Kanizsa, Sável Lajos, Reiner Lajos, N. N. N.-Kanizsa 1—1 frt; Baumhack Frigyes, Bauman Zsigmond, Ditrich János, Frász Tamás, Hackl Károly, Hirschmann Leó, Kolláris Mihály, Mayer K., Nuszy Teréz, Nuszy M., Tóth István, Tóth Imre, Pethő Jenő, Szeiverth Antal, Szocsiss Mihály, Sulleg János, Wollák Rezső, Salon Péter, Megla István 2—2 frt; Rosenberg Lajos, Slávik Károly 3—3 frt; Morandini Bálint, Ziegler Kálmán 5—5 frtot. — Összesen 85 frt 90 kr.

Házasság. Brauner Alajos hodosáni áll. el. iskolai igazgató-tanító ma vezeli oltárhoz Hodosánban Tkalecsics Gizella kisasszonyt, az áll. menedékház vezetőjét ugyanott. Tartós boldogságot a fiatal párnak.

— **Figyelmeztetés.** A csáktornyai izr. négy-
let folyó hó 20-iki tánczestélyére a meghívók már
szétküldettek. A rendezőség felkéri mindazokat, a
kik meghívót esetleges tévedésből nem kaptak, de
erre igényt tarthatnak, hogy meghívójuk átvétele
végett nála jelentkezni sziveskedjenek.

— **Táncmulatság.** A »Muraköz hegy-
vidéki olvasókör« folyó hó 3-án Stridón az
»Arany-csillag« vendéglőben jótékonycélu
táncmulatságot rendezett könyvtára gyara-
pítására. A kellemetlen idő dacára is elég
számosan érkeztek vendégek s Rigó Gazsi
zömekora általános jókedvben a késő reggeli
órakig tartotta össze a közönséget. Ez alkal-
lommal felülfizettek: Báró Knezevits Viktor,
1 frt 40 kr., dr. Viola Vilmos 1 frt 40 kr.,
Danitz Sándor 1 frt 10 krt., Krampatics Já-
nos 1 frt 10 krt., Csárics Sándor, Gazdag
Adám 1—1 frtot, Brodnyák Antal, Horváth
Ferencz 90—90 krt., Czinsek István, Forin-
tos Lajos, Haraszty István, Krampatics József,
Novák László, Rántes Menyhért 60—60 krt.,
Ehrenreich Nándor, Fekete Károly, Kelnerits
Mihály, Krampatics Gábor, Paller Jenő, Rűch
Rómán 50—50 krt., Gregorinics Ilonka,
Gállics Ferencz, Gultmann Lajos, Ivko János
Kozma György, ifju Petrich Jakab és Szlav-
kovszky Gusztáv 40—40 krt. A nemesszívü
adakozók fogadják ez uton a rendezőség,
illetve az olvasókör köszönetét. A rendező-
ség nevében: Krampatics János, rendező-
ség elnök, Haraszty István, pénztáros.

— **Tüzoltóbál Perlakon.** A perlaki önk.
tüzoltó-egyesület bált rendezett mult vasár-
nap, mely minden tekintetben jól sikerült.
A mulatság érdekes tombolával is volt össze-
köve, mely nagyban hozzájárult a jóhangulat
föntartásához.

— **Az alsó-lendvai Takarékpénztár** ren-
des évi közgyűlését márczius hó 17-én d.
e. tartja. A társulat alaptőkéje 102 ezer
frt. A 400 drb. részvény 92 részvényes
kezeben van. A mult évi nyeresémény 12,498
frt 68 kr., melyből osztalékképp részvényen-
ként 25 frt fizetetik ki. A takarékpénztár
vezérigazgatója Fuss Nándor, pénztárnoka
Matyasóvszky Vincze.

— **Honvédszökevény.** E hó 7-én reggel
szökött meg egy 20-iki honvéd-zászlóaljbeli
közveté Nagy-Kanizsáról. Kolornak vette
utját, de saját vesztére; mivel Kotorban ép
rövid szabadságra az nap baza jött Farkas
Lajos tizedes véletlenül találkozott vele a
Fő-utcán s felismerte, hogy a szerencsétlen
az ő szakaszának katonája; letartóztatta s
még az nap este bekísérte a szökevényt
Nagy-Kanizsára.

— **Kotor község** mult évi mérlege:
Bevétel 17205 frt 80 kr. Kiadása 17071 frt
43 kr. maradvány 134 frt 37 kr. Ingósága
73238 frt 36 kr. Ingatlan vagyona 74459 frt,
összes vagyona 147697 frt 36 kr. Községi
pótlék nincs.

— **Jack Perlakon.** A világhírre szert
lett rettenetes hasmetsző majd hogy pörül
nem járt ezuttal Perlakon, a hol egy a kép-
viselő-testülethez intézett anonyim-levelé tanu-
sága szerint a mult héten fölütötte sátor-
fúját, hogy áldozatait szedje. Nem kevesebb,
csak három nőről volt a levelé szerint szó,
kiknek testi épsége a legkomolyabban ve-
szélyeztetve volt. A jó perlakiak azonban
nem hagyták magukat. A preventiv intézkedé-
sek megtétele után a képviselő-testület is
foglalkozott a ténynyel a legkomolyabban,
dacára annak, hogy a város jegyzője ez
ellen a legerélyesebben tiltakozott. S a dob-
szó megszólalt városszerte. Tudtára lett adva
minden halandónak, mekkora veszedelem
a várost fenyegeti, s a női nem utasítva

lön, hogy három napig háza táját el ne
hagyja. Jack a perlakiak ébersége folytán
mütemét nem hajthatta ugyan végre, a női
nem is a kimenetellel meg van elégedve,
de legjobban nevet a markába Anonymus,
kinek tréfája pompásan sikerült.

— **Érdekes látványosság.** Koczka Antal-féle
nagy állatsereglet — a millennium kiállításból át-
utazóban — jövő hét folyamán városunkba érke-
zik. Ezen érdekes állatseregletet ajánljuk t. olva-
soink figyelmébe.

— **Népesedési statisztika.** A helybeli
polgári anyakönyv-vezető hivatalban teljesít-
telt hivatalos eljárás kimutatása szerint a
mult évben a csáktornyai kerületben 59
házasságot kötöttek; róm. kath. róm. katho-
likussal 51, izraelita izraelitával 5 esetben,
vegyes házasság 3 fordult elő. A legtöbb
házasság május (12), november (11), január
(10) hónapokra esik; legkevesebb június,
július, szeptember, december (2—2) és
április hóra (1); házasságkötés nem történt
márczius havában. — Született összesen
361 egyén: fiú 194, leány 167; róm. kath.
346, izraelita 14, református 1; törvényes
321, törvénytelen 40. Legtöbb születés
augusztus és november (37), október (34),
július (32), december (31), február, május
(30) hónapokra esik; leggyözebb hónap
volt január, a mikor csak 24 született. —
Halálozási esetet 217-et jelentettek be,
igy tehát a születések 144 esettel mulják
fölül a házasságokat, meghalt pedig 117
férfi és 98 nőnemű. Hat éven alul 105,
10 éven alul 9, 20 éven alul 11, 40 éven
alul 22, 60-on alul 30 s 60-on fölül 40;
a legtöbb halálozás tehát a kisdedekre esik.
Róm. kath. meghalt 210, izraelita 7. Halva
született 6 fiú, 1 leány. Legtöbben haltak el
november (25), márczius (23), február, május
(22), június (20) havában; legkevesebben
januárban (17), szeptember, december (15)
s augusztus (14) hónapokban.

— **Visszaemlékezés.** Az ezredéves kiállítás
kedves emlékei vonultak el lelkünk előtt midőn
megkaptuk a Mauthner Odón budapesti magkeres-
kedő idei főárjegyzékét, melynek borítékáján az
ezredéves kiállítás egyik gyöngye, az általános fel-
tűnést keltett Mauthner pavillon van ragyogó szín-
nyomathat megörökítve. Kik az e pavillonban esop-
portosított nemesített magvakat szemlélték, nem-
csak a belföldi közönségünk, hanem a szélrőza
minden irányból idesereglett külföldi látogatók is
mind beismerték, hogy a Mauthner czég nem csak
mélto vetélytársa az angol, francia és amerikai
világhírű megkereskedő czégeknek, hanem tulszár-
nyalta azokat. Élénken bizonyították ezt a pavilont
körülvevő növénykincsek, a tündéres üdezőld finom-
száru pázsit közt mint keretben meg-megújuló vál-
tozatos virágpompa. Ugy a pázsítkeret, valamint a
gyönyörű virágok mind a Mauthner-féle magvakból
fakadtak. Az idén különben a Mauthner főárjegy-
zéke a legelső külföldi főárjegyzékeket is határo-
zattan felülmúlta. A felette izlésesen rendezett igen
gazdag (184 oldalra terjedő) tartalma, az érdekes
újdonosságainak tömkelege, nemhogy fásasztaná az
olvasót, hanem valódi élvezet gazdának és kert-
kedvelőnek egyaránt és fogalmat nyújt a Mauth-
ner-féle magnykereskedés óriás, sokoldalú válasz-
tékáról. Mauthner ezen gyönyörű új főárjegyzékét
régí vevőinek főlészletés nélkül is megküldi. A kik
pedig csak ezután óhajtanak Mauthner zászlaja
alá sorakozni, azok kérjék a czégtől levelben, vagy
levelező-lapon az említett főárjegyzéket, melyet az
után ingyen és bérmentve fognak megkapni.

— **Szalay Baróti** »Magyar nemzet törté-
néneté«-ből most vettük 55-ik füzetét, mely-
ben folytatólagosan leiratik I. Lipót császár-
király uralkodása, Bécsnek a hős Szobieszky
János lengyel király általi felszabadulásáig.
Benne van a szomorú emlékü pozsonyi
judicium delegatum, mely egy egész csomó
protestáns papot itéli gályarabságra; olva-
sunk Spork császári generális kegyetlen-
kedéseiről és az 1681-iki soproáni ország-
gyűlésről, mely hivatalva lett volna az annyira

agyonzaklatott szegény magyar hazának
megadni a békét. Tököly Imrécék azonban
másképp akarták ezt elérni — s folyik tovább
az élet-halál harc. — Az 55-ik füzet mü-
melléklete Tököly Imre daliás alakja, a meg-
előző füzet mellékletének II. Rákoczy Ferencz-
nek pendántja.

Uj gyógyintézet a fővárosban.

A városligeti lasorban a napokban nagy és
előkelő közönség jelenlétében egy új gyógyintéze-
tet nyitottak meg. Ez Herczel dr. egyetemi magán-
tanárnak a városligeti fasor 9. szám alatt, bel-
gyógyászati, sebészi és női betegek részére beren-
deztet Fásor-Szanatórium.

Az intézet megnyitásánál jelen voltak Apponyi
Lajos gróf udvarnagya, Papp Samu, Major Ferencz,
Radozsa János és Luby Géza képviselők, Korányi
Kétyi, Thanhoffer, Janny, Fodor, Ottava, Klug,
Leövey Sándor egyetemi tanárok, közigazgatási
bíró és 400 fővárosi orvos.

Az intézet berendezése a következő: a gyö-
nyörű barokstíliú épület három részre oszlik; a tes-
tes közép-traktushoz izlésesen és könnyedén illik
a két karsu, stilszerű oldal-traktus. A közép-trak-
tus gyönyörű előcsarnokból balra Herczel dr. az
intézet igazgató művészi izléssel berendezett ma-
gánlakásába lépünk és ugyancsak itt találjuk
a bejáró teret számára a rendelő szobát, amely a
legmodernebb orvosi műszerekkel, villamos reflek-
torral van ellátva. Az előcsarnokból jobbra indul-
ván, a belgyógyászati betegek szobáiba lépünk,
a hol a szenvedők kényelméről és egészségi bizton-
ságáról minden tekintetben gondoskodott az igaz-
gató, aki maga tervezte a szanatórium belső
berendezését.

Az ágyak moshatók és sterilizálhatók, az
emallozatot minden egyes beteg után alaposan
kimossák valamint az ágy matraczát is. Az ágyak
mellé mindenütt a Telefon Hírműdől van bevezetve.
Innen a világos souterrainba érünk, hol a viz-
gyógyintézet és a tornaterem van elhelyezve.

A vetkőből lépünk a vizgyógyintézetbe,
a hol a vizgyógyászat legtekélyesebb vívmányai,
drága készülékek, gőz-izasztó-kamara, különféle
doucheok, kádak, ölfürdők, hideg bassinok kötik
le figyelmünket. Fölöttébb érdekes az a nagy
douche-készülék, a melynek a esővéből tetszés
szerint igaztható erősséggel és hőfokkal irányoz-
hatja az orvos a vizsugarat a betegekre. A torna-
teremben minden ortopédikus tornaeszköz, Bärlov
szekrény, Cherest-készülék rendelkezésre áll a
betegnek. Ugyancsak souterrainban van elhelyezve
az éléskamara, a telefonnal, szócsovel ellátott gyö-
nyörű konyha, mellette egy külön helyiség az étel-
felhuzó számára, hogy az épületben ne terjed-
hessen el az ételszag, az éjjel-nappal működő
kaszánház stb.

A mint most visszatérünk az előcsarnokba,
szemünkbe ötlök a villamosságra berendezett és
övökészülékes lift, a mely súlyos betegek számára
nyugodóval van ellátva, továbbá a tea- és kávé-
konyha. A mint az első emeletre jutunk, mindenek-
előtt a stilszerű, elegáns társalgóba lépünk. Jobbra
és balra a sebészeti betegek szobái vannak sterili-
zálható ágygyal, székekkel, fotelokkal és email-
falazattal. Minden emeleten kényelmes, praktikus
és hygiénikus szempontból berendezett fürdő állna-
nak a betegek rendelkezésére. Az ápolónők szobáiba
minden egyes betegszobából villamos esengetyü
van berendezve.

A második emeleten van először is az altató
szoba, a hol a beteget narkotizálják, hogy a rette-
gett műtőtermet meg se láthassa. Az altatószoba
a nagy műtőterembe nyílik, a mely Herczel dr.
tervezte szerint a legmodernebb követelmények-
nek megfelelőleg épült, akárcsak egy festőterem,
felső világítással bír, azonfelül a parkra nyíló
teremoldal merőben üveggel. A műtőteremben
minden üvegből és vasból készült és tökéletesen
sterilizálható. A mélyebben fekvő testüregek meg-
világítására erős villamos reflektort alkalmaznak.
A nagy műtőterem mellett van a egyes betegek
számára a szintén tökéletesen berendezett kis
műtőterem. A manzardon van az orvosi labora-
torium és a Röntgen-intézet, továbbá a vegyi
laboratorium.

Az egész épületben központi fűtés és meg-
világítás van berendezve; minden légvonat nélkül
elérték a szellőzés maximális fokát.

Felolvas szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF

Segéd-szerkesztő:

ZRINYI KÁROLY.

Sve pošiljke se tičuć zadržaja novinah, naj se pošiljaju na n.e Margitai Jožefa urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischer Filipova kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

nahorvatskom i magjarskom jeziku izlazdeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tijeđen jedanokrat i to: vu svake nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . 4 frt.
Na pol leta . . . . 2 frt.
Na četvert leta . . . 1 frt.
Pojedini broji koštajē 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe 1 fal računajū.

Sluzbeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«. i. t. d.

Evropske željeznice.

III.

Vu Belgiji izgradjena je prva željeznica ljeta 1835. Godine 1833. odluči belgijska vlada, da sagradi željeznicu i pozove Geoga Stephensona, da izradi osnovu. Zakonom od 1. majaša 1834. ljeta odredjen je plan i način gradnje, a već 5. majaša 1835. ljeta predana je željeznica Bruselj-Mecheln (20·4 klm.) prometu. Ni vu jednoj državi nije se željeznička mreža tak hitro razvila, kao što vu Belgiji. Već za pet godina bilo je tu 336 klm., za deset godina 854 klm. željeznice. Za dalnjih 20 godinah poskočil je taj broj na 2897 klm., a godine 1893. bilo je 5517 kilometrov.

Da se razvitek belgijskih željeznica sa razvitkom englezkih izporedi, treba dužinu belgijskih željeznica umnožiti sa 10, jer je velika Britanija 10 put vekša od Belgije. Trgovina belgijska digla se je iza godine 1835. deset puta, dočim se englezka trgovina digla samo 5 puta.

Vu smislu zakona od godine 1834. gradila je vu Belgiji željeznice država sama, a stopram od godine 1845. davala je vlada koncesije družitvima. Do godine 1852. slabo se je država željeznicama koristilo, bilo je dapače i deficita, stopram od godine 1852. dalje mogel je deficit od dobička namiriti, a poltji bilo je već i čistoga dobička. Belgija je vu smislu zakona od godine 1834. prva upotrebila amortizaciju najmova, jer

je odredjeno, da se dug za 50 godina t. j. do 1894. platiti mora. Čisti dobiček pripada onda državi. Zvun toga amortiziraju se i koncesionirane željeznice, ter prolaze iza 90 godina od dana koncesije vu posjed države. Englezka ne poznaje ovoga sistema, ali su za to vnoge druge države taj sistem uz neke promjene prihvatile.

Prva željeznica vu Francezkoj (St.-Etienne—Andrieux 18 klm.) predana je prometu 1. junaša 1827., ali to je bila, kak i nekoje druge, konjska željeznica. Stopram deset godinah kesneše upotrebili su lokomotivu, i to na štreki Pariz—St.-Germain (19 kilometrov), koja je predana prometu 26. augusta 1837. Ali gradnja je željeznice nekak zapinjala.

Englezki sistem nije uspio, dok nije država svojim nadzorom i garancijom povjerenje naroda digla. Tak je postal uspješni francezki sistem, po kojem će vu smislu zakona od ljeta 1842. graditi željeznice država i privatnici na zajedničke stroške. Željeznice biti će vlasništvo države, a privatna druživa upravljat će njima stanovit broj godina. Revolucija od 1848. prekinula je na neko vrēme širenje željezničke mreže. Do godine 1851. nisu se vise davale koncesije, stopram vlada od 2. decembra zdigla je opet kredit, produživši družitvima trajanje koncesije na 99 godina. Sad se je počela željeznička mreža naglo razvijati, ali da nebude od toga pogubnih posljedica, nije više vlada dozvolila, da se osnivaju nova druživa. dapače izvede »fuziju« već obstojećih

družitvah tak, da su godine 1857. gotovo vse željeznice bile vu rukuh od samo šest velikih družitvah.

Premda se je sada željeznička mreža naglo razvijala, ipak je Francezka daleko za Velikom Britanijom zaostalo i činilo se, da družitva neće započeto djelo srečno dovršiti. I opet je pomogla država, i to sistemom garancije interesa, koji se je sistem već 1859. upotrebil, — a 1863. usavršil. Tim, kaj je država garantirala amortizaciju glavnice i minimum interesa na novim pragama, moglo se je započeto djelo nastaviti i dovršiti. Razvitek željezničke mreže pokazuje ove cifre: godine 1837. bilo je 19 kilometrov, 1840. godine 497 klm.; 1850. godine 3083 klm.; 1860. godine 9528 klm.; — 1870. godine 17,931 klm.; 1880. godine 26,189 klm.; — 1885. godine 32,449 klm.; 1890. godine 36,895 klm.; a 1893. godine 39,575 kilometrov.

Najbolje se vidi vu Francezkoj, od koje su lasne željeznice. Transport na cestama, rēkama i kanalima postal je faleši, ali se nije nipošto pomenjšal. Već 1886. godine prišparal je francezki narod 760 milijuna franaka na transportu, t. j. da nije bilo željeznica, stoyal bi transport putnika i robe one godine 760 milijuna franaka više. Transport je vu Francezkoj jeftin (fal). Dok je Englezu stalo do toga, da se brzo (hitro) vozi, Francezu je stalo do toga, da se fal vozi. Odkada postoje željeznice, zdigla se je produkcija poljedelstva i stočarstva. Žito i marha lehko i hitro se transportira, a dok

Z A B A V A

Komedijaš.

Po varoših i po selih hode više krat raznovrstni komedijaši, koji svojimi predstavami više krat občinstvu dosadivaju jer neimadu onu okretnost, koja je potrebna, da njihovu umietnost osvietla. Ali ima opet i takovih, koji su u izradjanju svoje umietnosti tak okretni, da im se mora priznati, da su u svojoj struci pravi majstori. Oni love po zraku tobož leteće forintake, dapače i ribicu nekak skrivju u rukav, koju onda jednim mahom ruke, kakti tobož nevidljivo po zraku leteću ulove i kad ju u punu zdelu vode spuste, ribica pliva veselo, kak da nikada iz vode nebi vani bila.

Izmed ovakovih umietnikah bil je do sada najbolji nieki Bosco, koj je izbilja u svojoj struci bil pravi majstor, jer je izvadjal svoje cieto tak, da se je svaki čuditi moral pošto je njegova svaka predstava graničila, bi reći na copriju, koju si nitko raztolnaciiti nije mogel i nitko dokučiti, kak to biva kaj kaže, akoprem je sve svojim naravskim redom bivalo, — samo njegova

hitrina i okretnost je bila tolika, da akoprem je sve pred očima svojih gledalacah izvadjal, ipak nitko skrovnost njegove umietnosti opaziti nije bil mogući.

Jednoč je rečeni komedijaš Bosco, koj je zajedno bil i mekanikuš, došel u jedan varoš, gde je u večer istoga dana kanil dati jednu predstavu, a kak je baš bil on dan u istom varašu tjedenski senjem, šetal se je Bosco pred poldan po pijaku i gledal razne prodavavce i kupce, a samo se po sebi razumieva, da ga nitko poznal nije.

Na jedan krat pristupi k jednoj seljakinji, koja je donesla na pijak košaru jajec na prodaju, te ju zapita za cieniu ciele košare popreko, i ona mu ju pove.

Prije vendar nego bi bil pogodjena jajca izplatil, veli, da mora probu učiniti jeli su friška, te vzeze jedno iz košare, potere nje, i nut — na svih začudjenje, opadne iz jajca žuti, svielti, nov novcati cekin, kojega si komedijaš odmah u žep porine. Vzeze drugo jajce iz košare i potere ali o čudo!

I iz ovoga opadne nov novcati cekin, kojega si Bosco opet turi u žep. I sada tobož zadovoljan pogodbom, hoće ženi jajca

izplatiti. Ali žena, koja je videla — na svoje oči — i pred množinom sviedokah videla, koji su svi od začudjenja skoro zanemeli, da se u njezinih jajcih cekini nahadjaju, neda sad jajca, nego digne svoju košaru na glavu i hitro ofide u skedenj jedne bližnje krēme i tam prične jedno za drugim tretli, dok je sve do zadnjega potrla, ali zalibože iz nijednoga joj nije hotel cekin u krilo opasti. A kad je videla, koliku si je škodu načimila, pričela se je žuhko plakati i svoja potrla jajca narekati.

Bosco, koj je skrivce za njom išel, bil je sviedok njezinog čina, te se je od smieha nad njezinom bedastoćum za trbuh moral držati, a pleča su mu se tresla i u vis skakala, kak da se po slogih vozi. Kad pak je sirotu videl nad njezinimi potrtimi jajci u skrajnoj zdvojnosti, potišil ju je tim, da joj je konačno ipak jajca platil, jer Bosco nije bil siromak si mogel i je takove šale dopustiti, pošto su njegove predstave bile tak glasovite, da je za jednu jedinu predstavu u većem varašu znal jedan večer i do dvie — tri hiljade forinti dobiti.

nije bilo željeznica, koliko je toga na cestama prepallo! Ako li česa vu državi ponestane, hitro se željeznicom dobavi; isto se tako hitro more suvišek produkcije vu sudnu državu izvažati.

Država ima tulikajše velike dohodke od željeznica, a kad koncesija iza 99 godina prestane, postaneju željeznice vlastništvo države. Najbolje se pako vidi hasen željeznica po razvitku industrije i trgovine. Željeznice dovoze uz fal cenu sirovine vu fabrike; željeznice posreduju promet izmedju fabrikah i tržišta. Francezka je i prije željeznica imala znamenitu industriju, ali prama sadašnjoj bila je onda nezna. —

Prédjimo na Austro-Magjarsku!

Još 1807. ljeta predložil v. Gerstner, da se Vltava (odnosno Laba) i Dunav spoje željeznicom, nu stopram 7. septembra 1824. dobi on privilegij, da sagradi željeznicu izmedju Vltave i Dunava. Na početku 1825. ljeta osnuje v. Gerstner vu Beču jedno dioničarsko društvo, kojemu je 12. marcijusa istoga ljeta svoj privilegij odspil. Do jeseni 1858. bila je prva polovica od Budjeovica do Kerschbauma (64½ kilometra) gotova, a 1. angusta 1832. dogradjen je i preostali del do Linca. No i to je bila samo konjska željeznica. Prva željeznica sa lokomotivom Florisdorf-Wagram (13½ klm) predana je prometu 23. novembra 1837. a pruga Beč—Florisdorf otvorena je 6. januara 1838. Do Brna produžena je ova željeznica 7. julijsa, ljeta 1839. Sljedeće godine bila je dužina svih željeznica stopram 144 klm. Od onda se je pruga ovak razvijala: 1850. godine bilo je 1579 kilometrov; 1860. godine 4543 klm.; 1870. godine 9589 klm.; 1880. godine 18.512 klm.; 1885. godine 22.613 klm.; 1890. godine 27.113 klm.; a godine 1894. skupa Bosnom i Hercegovinom 30.517 klm.

Prva bosanska (vojnička) željeznica Dobrin—Banjaluka (101½ klm.) predana je prometu još 1872. godine, ali je hitro zatim napuštena, a ponovno otvorena je godine, 1879. Iste je godine otvorena željeznica Brod—Sarajevo, a 1. angusta 1891. dogradjena je željeznica Sarajevo—Metković i tako je glavni grad Bosne spojen sa Jadranskim morjem. Godine 1894. imale su Bosna i Hercegovina vsega 696 klm. željeznice.

Austrija bila je prva država, koja je vu većjoj méri upotrebila željeznice za soldačke (vojničke) svrhe.

Vu jesen ljeta 1850. odpravljeno je iz Beča i Magjarske preko Bona i Olomuca do sjeverne državne medje vu 26 dana 75.000 momaka, 8000 konjak i 1800 kola i kanonov (topova). Vsa koga dana odpravljeno je popreko 3000 momaka, 300 konja i jedno 3000 centi robe vu 6 do 7 posebnih vlakova. Mjeseca januara 1859. odpravljen je treći vojni sbor od 20.000 momaka, 5400 konja i 278 kola za 14 dana vu 76 vlakova iz Beča vu Nabresine kod Trsta. Dne 22. majuša 1859. ljeta počel je transport prvog vojnog sbora i jedne konjaničke divizije iz Česke vu Italiju. Vsega je bilo 35.500 momaka, 8400 konja i 1078 kola, za 18 dana stigel je prvi sbor željeznicom. Četirnajst dana iza odlazka iz Česke već se je 8000 momaku prvoga sbora borilo vu bitki kod Magente. Dvadeset i drugog dana stigla su zaudnja kola, a trideset i prvog dana zadnje konjaničke čete (šeregi) vu Veronu.

Ako se odbiju ona tri dana hoda, to je prvi sbor za 28 dana prevalil put od 154 milje. Da nije bilo željeznice, trebal bi najkraćim putem (118 milja) iz Praga preko Budjeovica, Linca, Salzburga, Insbruka vu Veronu 52 dana. Prve čete (šeregi) stigle bi anda vu Veronu stopram 11. julijsa, t. j. onda, kad je mir već bil utanačen. — Još ljepši napredak vidi se godine 1866. Austrijska južna željeznica odpravila je od 2. do 12. augusta vu 10 dana i 16 vur iz Beča 297 vlakova sa 3765 oficirah, 123.663 momka, 16.632 konja, 254 kanona (topa, štuka), 2777 kola i 330 kola sa hranom vu Bjelak, Nabresinu i Goricu. Srđnja udaljenost iznosila je anda 71 milja. Denes bi bil transport dakak, još znatno hitresil.

(Nastavak sljedi.)

KAJ JE NOVOGA?

Politički pregled.

Magjarske službene novine proglasile su sljedeće previšnje rešenje: »Na predlog Moga magjarskoga ministra za bogoštovlje

i nastavu imenujem svećenika ostrogonske nadbiskupije i zupničkog zamjenika vu Komoranu, grofa Gustava Majlátha biskupskim koadjutorom erdeljskog rimo-katoličkog biskupa Franje Lönharta s pravom (jušom) nasljedstva, ter upućujem svoga spomenutog ministra, da s mjesta izda dalnje odredbe glede toga. Vu Beču 28. januara, Ferencz Jožef s. r., dr. Julio Wlassics s. r.»

— Ovim je imenovanjem konačno rešena nevugodna affaira koja je dovela do spora izmedju magjarske vlade i papinskog nuncija vu Beču. Vlada i liberalna štampa drže, da je naglašenjem izravnog državopravnog stanovišta na prema zahtjevu kurije, da ona imenuje koadjutora spravom nasljedstva, pitanje povoljno rešeno po magjarsko stanovište. Ako bi i sveta stolica prosjedovala proti ovakovu praecedensu, ona će se zadovoljiti s osobom imenovanog zamjenika. Opozicionalna i klerikalna štampa dašto da nazire vu ovom rešenju poraz vlade, koja se je opirala imenovanju s jurom nasljedstva. — Novi koadjutor, grof Gustav Majláth, sin je pokojnog judexa curiae Gjüre Majlátha, ter se je rodil godine 1864. Sprva je učio prava vu Strassburgu, a stopram po tragičnoj smrti svog oca pošel je medju teologe. Svršio je teološke navuke vu bečkom Pazmaneumu i bil godine 1887. posvećen od kardinala Simora za svećenika. Kasnje je zaradi boležljivosti dulje boravil vu Italiji, postal rektorom sjemeništa vu Ostrogonu, a 1895. župničkim zamjenikom vu Komoranu. Hvaliju ga kakti vrlo blaga i darežljiva čovjeka. Vu magjarskom episkopatu on je sada jedini zastupnik aristokracije.

Magjarska zastupnička hiža nastavila je vu subotu specijalnu razpravu o proračunu ministarstva za unutarnje poslove, a za tim prešla na razpravu peticijah. Peticija magj. grko-katolika za ustrojenje posebne biskupije dala je sgode, da se vlada izjavi o svom stanovištu. Minister Wlassics očitoval je, da se ustrojstvo ove biskupije more samo onda izvesti, bude li prije rešeno pitanje o magjarskoj liturgiji; o tom pako odlučuje rimska kurija. Vlada more samo kuriju izvestiti o stanju stvari, a odluku o tom more stvoriti samo kurija. Spravišće se je

Na željeznici.

Više krat već sam govoril o odhranjanju diece i kak mnogi fale, kad dieci neistinite stvari pripoviedaju samo da maloga, koj se plače, utiše. Tu se onda zove u pomoć bogec drotar, dimnjačar ili kakov vrhunarski duh, koj si tobož nek dojde po maloga plačka kad hoće i koliko hoće. Ali roditelji to niti nemisle, da bu mali hmanjši na zadnje, makar se i nebude prestal plakati, ipak videl, da niti dimnjačar, niti drotar, niti bogec, niti nikakov vrhunarski duh, polag svega toga neće dojt, ter bu konačno da su to samo prazne grožnje od strane roditeljah, koje se neće izpuniti, jer drotari i dimnjačari imaju dosta drugoga posla a ne tudju diecu okolo nositi, bogci komaj toliko naprose, da komaj njim stigne, a vrhunarskih duhov pako, koji bi po plaču diecu hodili, tih neima. niti ih je bilo a niti ih nebude.

Grožnje anda takove, koje se nazadnje dieci ipak kakti neistinite u cijeloj svojoj goloti pokazu, nevaljaju nikada, niti se z njimi nikaj nepostigne, dapače su na škodu odhranjenja, jer diete će konačno ipak uvi-

deti da roditelji nisu istinu govorili, kad su dozivali strahu u pomoć, jer straha nije došla, te će na zadnje takove grožnje, a usljed toga i opomene, koje bi mogle odhranjenju hasneti, — po dieci izmehavane biti. —

Medjutim ne stoji tak zlo sa šalami, koje si roditelji negda sa svojom diecom privuše, jedino da negda takova šala zna u japekov bugjulariš posegnuti, kak ču to baš u ovoj pripoviedki pripoviedati.

Jednoč se gospon Poldi vozi svojim dečekom po željeznici iz Kottoribe u Kanizsu; to je još onda bilo, kad su mu ovi dečeci, koji sud danas veliki, maleni bili. Pod vjnjom je dečec sve zmirom živahan, on beži po vagonu gore dole, spinja se na sedala i opet leze dole, ide k-obloku te se van vesi i ostale bedarije dela, kak su već obiestna i razmažena iliti zacartana dieca dielati navadna.

Gospon Poldi maloga opominja na mir, ali sve badava, mali je pod jednom kak živo srebro i baš se ov hip prične pri obloku van vesiti.

»Karlek, Karlek« — vikne mu Gospon Poldi (ja sam mu pravo krstno ime hoto-

mice sa Karlek zamienil) — »Pazi na svoj škrljak, jer ako se buš tak na oblok van vesil, odnese ti ga vietar. Nu jer Karlek neposluhne te se kak i prije na oblok van vesi, došulja se positho gospon Poldi od odzad, vzeme Karleku hitro škrljak iz glave te ga skrjuje si za ledji.

»Tak, tu ga sad imaš« — veli malomu gospon Poldi — »sad ti je vietar odnesel škrljaka.«

Karlek je stoprv četiri godine star i misli izbilja da mu je vietar odnesel iz glave škrljaka te se prične plakati i silno tuliti tak, da je skoro zaglušil ruženje cielog vlaka.

No muči, neplači se, ja bum sad fučkal i škrljaka bum ti natrag dozval« — veli sad gospon Poldi i prične fučkati, kak da škrljaka natrag zove, pak ga opet iza ledja hitro potegne i malomu na glavu metne veliči: »Evo ga, došel je natrag!«

Mali sad zatihne, jer je škrljak natrag došel, a gospon Poldi se pusti u razgovor svojimi sputnici te im pripoveda po čem su raznovrstne deske i drveni stupi, te kak danas se samo zato trguje, za da starinska trgovačka firma neprestane, ali dobitka Bog zna kakovoga tu neima, još bi čoviek prije

pridružilo razlaganju ministrovom i uputila peticiju ministarstvu.

»Reichswehr« novine iz Beča javljaju, da je gledom na unutarnju i vanjsku situaciju bilo potrebno držanje krunske sesije. Sesija se je držala vu petek 29. januara ob 2. vure po poldan vu vanjskom uredu pod predsjedništvom grofa Goluchovskoga, a nazočni su bili ministri Krieghamer, Kállay, grof Badeni, barun Bánffy, Bilinski i Lukács, ter chef (šef) glavnoga štopa barun Beck. Sesija je trajala preko dvé vure, ter je vu sobotu nastavilo svoj rad. »N. Fr. Pr.« naslučuje da je vu zajedničkom ministarskom vieću (sesiji) grof Goluchovski izvjestil svoje ministarske drugove o rezultatu svog putanja vu Berlin. Pošto je konferencija potrajala dva dana, vjerojatno je, da se je većalo i o radnom programu parlamenta i o vremenu, kad bi se imale sastati delegacije. Pošto je na sesiji nazočen i minister željeznica, zaključuje se, da se je radilo o izgradnji željeznica, koje tangiraju interese čele monarkije Radi bo se o gradnji bosanske željeznice do dalmatinske medje kod Aržana, ter o priključenju na dalmatinsku prugu.

»Pol. Corr.« javlja iz Petrograda, da će Njeg. Veličanstvo car i kralj Ferencz Jožef mjeseca aprila povratiti pohod caru Nikolaju II. Kralja će na tom putu spređavljati minister vanjskih poslova grof Goluchovski.

»N. W. Tgbl.« javlja, da su se austrijska i magjarska vlada podpuno sporazumjele glede svih nagodbenih zakona, pak će se osnove parlamentom vu Beču i Budimpešti istodobno mjeseca aprila predložiti.

Papina vojska.

Posljednjih dana govorilo se o vojnoj jakosti sv. oca pape. Novine pišeju, da ta vojska ima pet sborova: plemićke čete, švicarska garda, straža za palaču, žandari i vatrogastvo, koje je uređeno na vojničku. Plemićka garda ima do 50 članova pod zapovjedništvom kneza Altieris. Ova vojska nadopunjava se od članova rimske Aristokracija neri. Vsaki član ove garde dobiva 300 do 400 lira na mjesec. Švicarska garda ima 100 momaka. To su izabrani, visoki,

rekel, da je zgubiček, ako bi svaku stvar računat.

Dok gospon Poldi to sve svojim sputnikom razlaže, koji od trgovine deskami toliko razmu koliko keher od malanja, hiti mali Karlek svoj škrljak kroz oblok van i dobeži si k-tateku, gosponu Poldiju te mu velikim veseljem veli: »Tatek, tatek, nu der zafučkaj još jedan kralj!«

Odgovor.

Diogenes i Aristipp bili su dva grčki mudraci te se je prvi družil s prostim pukom a drugi s odličnima ljudima, dapače s kralji.

Diogenes je jednoć rekel Aristippu: »Da bi se ti znal zeljem i repom zadovoljavati, ti nebi hodil med kralje.«

Aristipp mu je odgovoril: »Da bi se ti razmel med kralji ponašati, ti se nebi zadovoljaval zeljem i repom.«

Em. Kollay.

jaki ljudi iz Švicarske. Njihova služba sastoji u tom da drže stražu pred ulazi vu Vatikan. Oni su oblečeni vu ljevu uniformu, ter čine ljevi vojnički utisak. Oni imaju hranu i 60 do 120 lira plaće na mēsec. Tretji sbor, straža pred palačom, sastoji od dvé kompanije. Članovi ovoga sbora, jesu Rimljani. Oni se pozivlju samo pri svečanih sgodah. Ne dobivaju plaću nego godišnju odštetu za opravu i oružanje. Komandant ovoga sbora je general Crostarosa, koji ima pod sobom dva obestera, četiri kapetana i osam lajtnantov (poručnikov). Ova straža ima i svoju glasbu. Sv. otec ima 120 žandara. Oni čuvaju red vu Vatikanu. Medju žandari i švicarskom gardom vlada nesloga, tak da se već vu tom radilo, da žandari budu razpušteni ter pojačana švicarska garda. Vatrogasci su uvježbani i uniformirani kak i ostali vojnici, a ima ih 30. Papina vojska broji prema tomu vsēga skupa 600 ljudih.

Koliko se dobiva duhana na svēlu?

Dokazuje se, da se na čeloj zemlji proizvodi na godinu 1000 milijuna kilograma duhana. Od toga najviše otpada na savezne države vu sjevernoj Americi 240 milijuna a za njima dolazi izočna Indija sa 175 milijuna kilograma. Rusija proizvodi 70 mil. kilg., Austro-Magjarska 65 mil. kilg., Kina 50 mil. kilg., Njemačka (Prajzka) 35 milijuna kilograma. Kuba, Nizozemska, zapadna Indija i Turska proizvadjaju po 3 mil. kilgr. — I tak nema straha, da pušačem bi nestalo njihovog užitka.

Kaj potroši London?

Prestolnica Englezke potroši na godinu 177,000,000 galona englezke pive, anda 458,000 galona na dan. Kad bi se ta piva vlejela vu jeden lagev, to bi ov lagev bil dugi 67 stopah, a promjer 36 stopa. — Vu Londonu potroši se na dan 5500 galona vina i žestokih pitvinali 16,000 galona. Čaja (tela) trebaju na godinu 33,500,000 funti na dan, a kave dnevno 112,000 funti i 8000 kakao.

Englezka kraljica — i ženska moda.

Nestašnoj modi za volju, a ubogim žepovom siromašnih tovarošov na nevolju, podne vsake godine na milijune vsake fele vtičah — iz jednoštavnoga razloga toga, samo da ima perja na škerlaku. — Nezadavna stupa pred englezku kraljicu jedna od dvorskih njezinih gospodjav. — koja je imala škerlaka nakinčenoga skupocēnim perjem. Opazila je to kraljica, rekla je njoj: »Ne, takov nakit nećini nikakovu čast gospodjam. Gospodje, koje nose delove vtičjeg tela na škerlaku same dokazuju, da su sudionice nečovječnosti, bantuju vu veliko materinje čuvstvo.« Ta se vjest na hitrom razširila, pak od onda dvorske gospodje vu Englezkoj netroše peneze za perje svojih škerlakov.

Pasteur i dvoboj.

Slavni Pasteur posvadi se nekoga dana sa Cassagnacom i ovaj je mislil, da povrēd-jenu čast mora oprati krvlju. On je poslal svoje svedoke Pasteuru i oni su rašli profesora, kako dela próbe sa trihini. »Vi me izazivljete vu ime Cassagnaca?« zapita profesor Pasteur smejuć se. »Dakak,« glasil je odgovor. »Ja, kano izazvani, zbiram oružje; ja odebiram ovo.« I on je pokazal svedokom dve zevsema jednake klobasice. »Jedna

od ovih,« rekel je Pasteur, »napunjena je s trihini, druga s dobrim mesom. Iz vana su jednake i ne mogu se razlikovati. — Povećte gosponu Cassagnacu, nek on odabere jednu, a ja budem pojel drugu.« Kad je ovaj predlog priobćen Cassagnacu, zahvalil se na dvoboju.

Žena sa 32 djece.

Žena sa 32 djece, i to vlastite djece. Profesor dr. Alois Valenta vu Ljubljani izdal je izvještaj o tom obilnom blagoslovu djece Ana Marija Helm, tovaruška siromašnoga radnika vu Neulerchenfeldu, radjala je jedenajst put, i to tri put dvojke, šest put trojke, dva put četvorke, to bi bilo vsēga skupa 32 živeće djece! Žena, koje je već zdavnja vmrla, zamuž je išla vu četirnajstom ljetu, ter je za dvadesetljetnoga zamuža obdarila svoga tovaruša sa trideset i dvoje djece. Vu ono vrēme izdan je poziv vu mjestu, da se pomaže ovoj vngobrojnoj porodici. Od to 32 dēce bilo ih je 26 mužkih a 6 ženskih. Deset dječaka i dvé djevojke još živiju. Vanredno je zanimivo, da je njezin muž bil dvojek, a ona dēce od četvoraka, i da je njezina majka rodila 38, slovom trideset i osam djece. Značajno je, da je Ana Helm imala padavicu (veliko nevolju), dočim nijedno od njezine 32 djece nije imalo toga nesrećnoga betega. Poleg statistike ima medju 13 milijuna porodica 35 četvoraka, dočim je ova žena 2 put imala četvorke, i to kad je prvi put rodila vu petnajstom ljetu, imala je četvorke. Živuća djeca su vu Stajerskoj i Solnogradskoj, ter živiju vu povoljnih odnošajih.

Domaće novine.

— Vu *Legradu* su izabrali za birova Lyubics Györgya, za namestu birova Barna Mihályja, za kassira Lyubics Stefana mlajšega, za tatora Torma Andraša, za šenatore: Ferenczy Kázméra, Liszjak Mihályja, Ruzsics Andraša, Kiss Jánosa, Korontos Dániela i Barna Andraša.

— *Rodica* se je vidla 2-ga o. m. vu Medjimurju. Veliju, da to rano protuletje znamenuje.

— Vu *Mura-Ušanyu* su za naučitelja Stehlik Tivadara, adrianskoga naučitelja izabrali.

Vu *Bottornyu* su družtvo za popēvanje slozili sa 30 članov. Za predsjednika izabrali su Weber Mihályja, za notariuša Horváth Gyulu, za tajnika Zadravecza Antona, za kassira Hrupics Vincza, za kappelmajstera Kermán Jánoša.

Vu *Tót-Szent-Mártonu* su za naučitelja i orguljaša Terbócz Bélu szoboličkog naučitelja izabrali.

— *Klika Ignác* čakovečki marljivi šoštar se je 4-ga o. m. skočati hotel, ar je tripul skočil vupotok Trnavu, koja je onda baš velika bila. Tripul su siromaka vu potegnuli.

— *Zbirači*. Popis zbiračov za 1897. leto se je izvršil. Vu čakovečkim žbirnim kotaru je 2625, vu lendavskim 2678, vu letenyskim 2548 zbiračov. Čela varmegija ima vu 9 žbirnih kotarah 25.619 zbiračov.

Ognjogasnno družtvo vu Čakovcu je lépi bal obdržalo 6-ga o. m. Sala bila je lépo okičena s venci. Ples trajal je jutro do 8 vur. Rēdko gda je bilo moći toliko vnozina občinstva videti vu kak vezda.

— **Nova željeznica.** Električnu željeznicu budu zaidali iz Budimpešta vu Čakovec i odovod do Fiume Ova željeznica bude iz Budimpešta čez Székes-Fehérvár, Veszprém, Keszthely, Csáktornya, Varaždin, Zagreb do Fiume išla. Hod bude joj bržeši kak vezdašnje željeznice. Društvo si je vse penze za ovu željeznicu skup spravilo.

— **Assentiranje** bude se vu Čakovcu 5-ga aprila, vu Preloku 26-ga aprila, vu Lendavi 8-ga marciusa počelo. Čela varnegjija mora dati za ovo leto vseskup 8920 vojnikov.

Dobre žepne i stěne vure za fal čěne moči dobíti pri **Pollak Bernatu vararu** vu Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Pri njem se **uzimljeju vure takaj** za popravek za fal čěnu.

Gyümölcsfa vadoncok és nemes ojtványok eladása.

(Vadoncuzál 3-5-10000 drb vételnél 5-10-15 százalé, engedmény!)
A rendkívül gazdag gyökérzetű életerős vadoncok erősség szerint egyenlő vastagságúakra vannak válogatva, mely végtelenül nagy előny a rendelőre nézve, ezen felül az árak is mérsékelték, illetve igen alacsonyak.

3-4-5 éves állandó, vagyis termő helyekre kiültethető és ott azonnal beojtható vadoncok:

I. minőségű	(20 mill m. vastag)	100-ra 10 forint
II. "	(15 mill méter)	100 5 "
III. "	(12 mill m.)	100 2'50 "

Kézbéli nemesítésre alkalmas 2-3 éves vadoncok.

I. minőségű	(10 mill)	100-ra 2 frt 1000-re 18 frt
II. "	(7 mill)	100 1'60 1000 14 "
III. "	(6 m.)	100 1'20 1000 11'50 "

Nyári szemzésre alkalmas 1-2 éves vadoncok.

I. minőségű	(5 mill)	100-ra 1 frt 1000-re 9'50
II. "	(4 mill)	100 0'80 1000 7'50
III. "	(3 mill)	100 0'60 1000 5'50

Vadoncok a következőkben rendelhetők meg: **körte, alma, doucin, paradicsom, birs, prunus myrobalana, szent jouljen, kökény, sárga barack, mandula, őszibarack, fekete meggy, sajmeggy, (prunus mahaleb) eper.** A rendelés fogmatosítása illetve összerendelésénél a fenti (vonnal jelzett) méretek pontosan betartatnak. Gazdasági ciklokra alkalmas 4-5 éves (nem ojtott) eperfából igen nagy készlet van. A csemeték drága 25 kr.; 100 drb ára 20 frt, 1000 drb ára 170 frt. A gyengébbek áránlag olcsóbbak.

Mindezen vadoncok megrendelhetőek
Unghváry Sándor, gyümölcsfa-iskolájában Czegeleden.
Ugyancsak fenti czégnél kaphatók magas törzsű és lörpére nevelt **körte, alma, szilva, őszibarack, kajszin, cseresnye, meggy, eper, birs és noszpolya csemeték** is a következő ár mellett:
az 1-2 éves igen szép csemete darabja 15-20 kr., a 3-4 éves igen szép csemete darabja 30 kr.
a 2-3 " 25 kr., a 4-5 " legerősebbek darabja " 35 kr.
Nagyobb vételenél árengedmény adatik. **!!Tessék árjegyzéket kérni!!**

VASUTI MENETREND.

Budapest felől: érk. 1.14 ind. 1.17 (gy. v.); 5.21 6.96 (sz. v.); 12.57-1 (gy. v.) 4.01-4.15 (sz. v.); 6.9.56 (v. v.) **Prágerhof felől:** é. 4.36-4.39 (gy. v.); ind. 5.22 (v. v.); 11.29-11.39 (sz. v.); 3.59 4.02 (gy. v.); 9.59-10.07 (sz. v.); **Z.-Egerszeg felől:** é. 8.42, 9.42; i. reg. 6.00, d. u. 4.28. **Varaszd felől:** é. 4.20, i. 4.49, 5.40-6.15, 11.13-11.14, 12.50-1.20, 3.50-4.20, 9.30-10.17 órákor.

LOTERIJA Beč 6-ga februara 1897.
42 23 62 64 65

Gabona árak. — Cienn žitka.

I m.-mázsa.	I m.-cent.	frltól	frtig
Buza	Pšenica	7 00	— 7 20
Zab	Zob	5 00	—
Rozs	Hrż	5 50	— 6 00
Kukoricza ó	Kuruza stara	4 00	—
" " uj	" nova	4 10	—
Árpa	Ječmen	4 00	— 4 25
Féher bab uj	Grah beli	6 00	—
Sárga " "	" žuti	5 00	—
Vegyés " "	" změšan	4 00	—
Lenmag	Len	8 00	—
Bükköny	Grahorka	4 50	—

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

Glavni suradnik

GLAD FERENCZ.

Nyilttér.*

E rovat alatt közöltékért sem alkai, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Henneberg-selyem csak akkor valódi, ha közvetlen gvaranből rendelik — fekete, fehér és szines 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázott, damasztot sat. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban stb.) a megrendelt áru, postabér és vámmentesen a hához szállítva és mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (es. és k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 1

Tessék árjegyzéket kérni!!!

Tessék árjegyzéket kérni!!!

Kérem a 140 holdas üzemű 15 éves s nagy hírnévknek örvendő czég pontos czimére ügyelni, mert itt több Unghvárynak is van 4-5 holdas kezdetleges kertészete.

Igy pl. Unghváry József, ki az egész országból összehordott fákkal kupezkedik.

Cseresnye- és meggyfa-csemeték nagymérvbeni eladása.

Eladásra szánt készlet: cseresnyéből 80.000 drb., meggyből 50.000 drb.
Cseresnyefa-csemeték árai: a 160-240 centiméter magas hajtással bíró, gazdag gyökerű, életerős 1-2 éves csemeték darabja (azok erőssége szerint) 20 krtól 40 krig.
Meggyfa-csemeték árai: az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökerű, igen szép fejlődésű, életerős csemeték darabja (azok erőssége szerint) 20 krtól 50 krig.

694 1-3	Nagybani árak:	100 drb. 40 kros csemete 1 vagy több fajban	38 frt.	100-an-kint
		250 " 40 " " " 1 " " " "	36 " "	
		500 " 40 " " " 1 " " " "	34 " "	
		1000 " 40 " " " 1 " " " "	32 " "	
		5000 " 40 " " " 1 " " " "	30 " "	

A 4-5 éves erős meggyfa-csemeték 100-a 48 frt, 250 drb. vételnél 45 frt, 500 drb. vételnél 44 frt. Igen nagy készlet van a következő cseresnye-fajokból: Germersdorfi nagy, Nagy fekete ropogós, Korai májusi cseresnye, Badacsonyi óriás, Ferencz esaszár ropogosa, Dönnissen sárga ropogosa, Besellegeni óriás, Dr. Entz feketeje, Schneider kései ropogosa, Cohuzi korai fekete, Glocker óriása, Bötter kései ropogosa, Mezel ropogosa, Heverchen ropogosa, Heintze korai cseresnyéje, Korponay fekete ropogós, Mückelberg nagy, Disznói fűszeres, Jaboulay ropogosa, Hollandy hercegné, Kanizai fekete, Esperes ropogosa stb. stb.

Igen nagy készlet van a következő meggy-fajokból: Körösi meggy (Spanvol meggy), Spanyol meggy piros, Pándi meggy, Korai Hortensia, Hortensia királynő, Eugenia, Valtza dró, Oignesi apató, stb. stb.

A fenti cseresnye és meggyfajokon kívül adtatnak ki, **körte, alma, szilva, ősi és kajszinbarack, lasponya, birs- és eperfa-ojtványok** egy gazdasági mint törpére nevelt 1-2-3-4 éves példányokban, még pedig gazdag fajválaszték mellett. A csemeték tisztán homok-talajon nevelkedtek s ezért gazdag gyökérzet s biztos fogamatási képességgel bírnak, ezen felül hiteles fajtaú edzett természetűek, egyszégek, hosszú életűek és igen olcsók is. Adatik ki fentieken kívül 1-2-3-4 éves vadoncz is, **körtéből, almából, doucinból, paradicsom-alma, birs, besztercei szilva, duráncazi szilva, Prunus Myrobalana Saint Jouljen, kökény, mandula, sárga barack, cseresnye, fekete meggy, sajmeggy és eperből**, az árak erősség (vastagság szerint) következők:

2. Csoport.				3. Csoport.			
Kézbéli nemesítésre alkalmas 2-3 éves vadoncok:				Nyári szemzés alá, vagy gyökérvézés czéjából kiültethető 1-2 éves vadoncok:			
I. osztályú	11 mm.	100 2'20 frt	1000 19'80 frt	I. osztályú	4 1/2	100 1'10 frt	1000 9'90 frt
II. "	8 1/2	" 1'80	" 16'20 "	II. "	3 1/2	" 0'85	" 7'65 "
III. "	6 1/2	" 1'40	" 12'60 "	III. "	2 1/2	" 0'65	" 5'85 "

